

het uiterste verantwoordelijkheidsbesef worden behandeld.¹ In mei, twee maanden later, keurde Seyss-Inquart goed dat, gelijk reeds vermeld, NSB'ers mede van de arisering zouden profiteren. De eerste *Verwaltungs-Treuhänder* waren toen al benoemd op grondslag van voorstellen die ten behoeve van Fischböck opgesteld waren in een z.g. *Planungssitzung* – dat waren conferenties die de *Wirtschaftsprüfstelle* belegde met het oog op de verdeling van de beschikbare bedrijven onder de reflectanten. '*Die Zusammenarbeit zwischen den deutschen Dienststellen und der NSB*', zo werd pas na de eerste van die *Planungssitzungen* aan Kalis meegedeeld,

*'soll sich dahin entwickeln, dass die NSB durch Branchenlisten unterrichtet wird, welche Unternehmen von deutscher Seite für die Arisierung durch Holländer vorgesehen sind. Der NSB kommt die Aufgabe zu, diese holländischen Bewerber nach ihrer politischen Einsatzfähigkeit und wirtschaftlichen Eignung zu überprüfen . . . (Dabei) sollen auch Holländer die deutschfreundlich sind und nicht der NSB angehören, die Möglichkeit haben, ein jüdisches Geschäft zu erwerben.'*²

Ziedaar de heugelijke mededeling die Kalis in de ochtend van 12 mei ontving. Hij was evenwel niet aanwezig toen in de middag van diezelfde dag de tweede *Planungssitzung* plaatsvond waar de nadere instructie gegeven werd, '*dass den von der NSB benannten Vertretern Planungslisten zugehen die jene Betriebe enthalten, an denen kein deutsches Interesse vorhanden ist*'³ – anders gezegd: Duitsers zouden de beste bedrijven naar zich toe halen.

Dat alles ging veel tijd in beslag nemen.

Eerst moesten door de *Wirtschaftsprüfstelle* de aangemelde bedrijven in een bepaalde branche in twee groepen verdeeld worden: de bedrijven waar *Liquidations-Treuhänder* en die waar *Verwaltungs-Treuhänder* benoemd moesten worden. De tweede groep bood de meeste moeilijkheden. De kandidaten werden eerst door de *Wirtschaftsprüfstelle* beoordeeld; waren zij in eerste instantie in orde bevonden, dan werden hun personalia aan de *Sicherheitsdienst* voorgelegd. De *Sicherheitsdienst* moest rapporteren of ze uit politiek oogpunt aanvaardbaar waren; geval voor geval moest door de *Aussenstellen* van de *Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD* onderzocht worden waarbij men of contact opnam met het *Arbeitsbereich der NSDAP* of met de NSB of met beide. Dan werden de rapporten aan de *Wirtschaftsprüfstelle* toegezonden en vervolgens konden de namen der kandidaten, mits in orde bevonden, opgenomen worden op de lijsten die in de *Planungssitzungen* ter sprake kwamen. Aan die conferenties werd steeds deelgenomen door functio-

¹ Rondschrijven, maart 1941, van de leider van het Econ. Front der NSB, ir. W.L. Z. van der Vegte (NSB, 912). ² *Wirtschaftsprüfstelle*: '*Planungssitzung 2a*', 12 mei 1941 (*FiWi*, *Wirtschaftsprüfstelle*, IIIa). ³ A.v.: '*Planungssitzung 2*', 12 mei 1941 (a.v.).